

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 160/13
Λουξεμβούργο, 13 Δεκεμβρίου 2013

Απόφαση στην υπόθεση T-240/10
Ουγγαρία κατά Επιτροπής

Το Γενικό Δικαστήριο ακυρώνει τις αποφάσεις της Επιτροπής σχετικά με τη χορήγηση άδειας για τη διάθεση του γενετικώς τροποποιημένου γεώμηλου Amflora στην αγορά

Η Επιτροπή παρέβη τους διαδικαστικούς κανόνες του συστήματος χορήγησης άδειας για διάθεση ΓΤΟ εντός της Ένωσης

Στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι γενετικώς τροποποιημένοι οργανισμοί (ΓΤΟ) δεν επιτρέπεται να ελευθερώνονται στο περιβάλλον ή να κυκλοφορούν στην αγορά αν δεν έχει ληφθεί προηγουμένως σχετική άδεια, η οποία χορηγείται υπό συγκεκριμένους όρους και για ορισμένες μόνο χρήσεις, κατόπιν επιστημονικής αξιολόγησης των κινδύνων.

Το σύστημα χορήγησης άδειας περιλαμβάνει δύο διαφορετικές διαδικασίες που εφαρμόζονται ανάλογα με τη σχεδιαζόμενη χρήση των ΓΤΟ. Η πρώτη διαδικασία, της οποίας οι κανόνες καθορίζονται από την οδηγία 2001/18/ΕΚ¹, αφορά τη χορήγηση αδειών για ΓΤΟ, ώστε να επιτραπεί η σκόπιμη ελευθέρωσή τους στο περιβάλλον. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, εναπόκειται, κατ' αρχήν, στο κράτος μέλος στο οποίο μια επιχείρηση έχει κοινοποιήσει αίτηση να εκδώσει τη σχετική άδεια. Ωστόσο, τα άλλα κράτη μέλη, καθώς και η Επιτροπή, μπορούν να διατυπώσουν αντιρρήσεις σε σχέση με την επικείμενη απόφαση για τη χορήγηση άδειας.

Η δεύτερη διαδικασία χορήγησης άδειας θεσπίζεται με τον κανονισμό 1829/2003², για τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και ζωοτροφές. Στην περίπτωση αυτή, η αίτηση χορήγησης άδειας εξετάζεται απευθείας σε επίπεδο Ένωσης.

Αν, στο πλαίσιο της πρώτης διαδικασίας, διατυπωθεί αντίρρηση ή αν, στο πλαίσιο της δεύτερης διαδικασίας, υποβληθεί απλώς αίτηση για τη χορήγηση άδειας, η οριστική απόφαση λαμβάνεται από την Επιτροπή ή από το Συμβούλιο, βάσει επιστημονικής γνώμης την οποία εκδίδει η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλείας των Τροφίμων (EFSA).

Στις περιπτώσεις αυτές, η Επιτροπή επικουρείται από δύο επιτροπές³ οι οποίες απαρτίζονται από εκπροσώπους των κρατών μελών και διατυπώνουν η καθεμία τη γνώμη της, αφότου η EFSA έχει εκδώσει τη δική της. Αν η γνώμη της αρμόδιας επιτροπής είναι θετική στη χορήγηση άδειας για τον ΓΤΟ, η Επιτροπή χορηγεί την άδεια. Σε αντίθετη περίπτωση, ή αν δεν διατυπωθεί γνώμη, η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο πρόταση χορήγησης άδειας και το τελευταίο μπορεί είτε να την εγκρίνει είτε να την απορρίψει. Αν το Συμβούλιο δεν εκδώσει σχετική απόφαση, η Επιτροπή χορηγεί την άδεια.

Η εταιρία BASF Plant Science GmbH ζήτησε, αφενός, μέσω μιας θυγατρικής της, από τις σουηδικές αρχές να χορηγήσουν άδεια για τη διάθεση του γενετικώς τροποποιημένου γεώμηλου

¹ Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2001, για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον και την κατάργηση της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 106, σ. 1).

² Κανονισμός (ΕΚ) 1829/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003, για τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και ζωοτροφές (ΕΕ L 268, σ. 1).

³ Οι οποίες είναι, εν προκειμένω, η κανονιστική επιτροπή για την ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον, όπως έχει συσταθεί με την οδηγία 2001/18/ΕΚ, και η μόνιμη επιτροπή για την τροφική αλυσίδα και την υγεία των ζώων, στην οποία αναφέρεται ο κανονισμός (ΕΚ) 1829/2003.

Amflora στην αγορά, με σκοπό την καλλιέργειά του για βιομηχανικές χρήσεις. Δεδομένου ότι πολλά κράτη μέλη διατύπωσαν παρατηρήσεις επί της αίτησης, ανατέθηκε στις αρχές της Ένωσης να λάβουν οριστική απόφαση σχετικώς.

Αφετέρου, η εταιρία BASF κίνησε απευθείας ενώπιον των αρχών της Ένωσης διαδικασία χορήγησης άδειας για την παραγωγή ζωοτροφών με βάση το συγκεκριμένο γεώμηλο. Η ως άνω αίτηση κάλυπτε και την περίπτωση της τυχασίας παρουσίας ιχνών του ΓΤΟ στα τρόφιμα ή στις ζωοτροφές.

Αφότου έλαβε, το 2005, δύο θετικές γνώμες από την EFSA, η Επιτροπή υπέβαλε προτάσεις αποφάσεων για τη χορήγηση άδειας, αρχικώς ενώπιον των οικείων επιτροπών και εν συνεχεία, εφόσον αυτές δεν διατύπωσαν γνώμη, ενώπιον του Συμβουλίου, το οποίο δεν εξέδωσε απόφαση. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θα μπορούσε, σε εκείνη τη φάση, να χορηγήσει τις άδειες που είχαν ζητηθεί. Ωστόσο, έχοντας λάβει στη διάρκεια των διαδικασιών που περιγράφηκαν ανωτέρω, πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη αντιφάσεων ανάμεσα στις διάφορες επιστημονικές γνώμες της EFSA, η Επιτροπή δεν προχώρησε στη χορήγηση των αδειών, αλλά αποφάσισε να συμβουλευθεί εκ νέου την EFSA, ζητώντας της να παράσχει διευκρινίσεις ως προς τις προγενέστερες γνώμες της. Τον Ιούνιο του 2009, η EFSA εξέδωσε ενοποιημένη επιστημονική γνώμη, με την οποία επιβεβαίωσε (αν και υπήρξαν απόψεις μειοψηφίας που διαφώνησε με τα πορίσματά της) ότι το γεώμηλο Amflora δεν συνεπαγόταν κινδύνους ούτε για την ανθρώπινη υγεία ούτε για το περιβάλλον. Κατόπιν της έκδοσης της ενοποιημένης αυτής γνώμης, η Επιτροπή δεν υπέβαλε στις αρμόδιες επιτροπές νέα σχέδια αποφάσεων για τη χορήγηση άδειας, αλλά προχώρησε, στις 2 Μαρτίου 2010⁴, στην έκδοση αποφάσεων με τις οποίες χορήγησε τις δύο άδειες που ζητήθηκαν.

Θεωρώντας εντούτοις ότι το γεώμηλο Amflora ενέχει κινδύνους τόσο για την υγεία των ανθρώπων και των ζώων όσο και για το περιβάλλον, η Ουγγαρία άσκησε προσφυγή ακύρωσης κατά των αποφάσεων με τις οποίες η Επιτροπή χορήγησε τις άδειες. Η Γαλλία, το Λουξεμβούργο, η Αυστρία και η Πολωνία παρενέβησαν στη διαδικασία υπέρ της Ουγγαρίας.

Με τη σημερινή του απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει κατ' αρχάς ότι η Επιτροπή δεν υπέβαλε, προτού εκδώσει τις προσβαλλόμενες αποφάσεις, στις αρμόδιες κανονιστικές επιτροπές τα τροποποιημένα σχέδια των αποφάσεων αυτών, μαζί με την ενοποιημένη γνώμη του 2009 και τις απόψεις της μειοψηφίας. Όμως, μολονότι το διατακτικό των προσβαλλόμενων αποφάσεων ταυτίζεται με τις αντίστοιχες ουσιαστικές διατάξεις των σχεδίων αποφάσεων που υποβλήθηκαν αρχικώς στις αρμόδιες επιτροπές και στο Συμβούλιο, δεν ισχύει το ίδιο για την επιστημονική θεμελίωση στην οποία στηρίχθηκε η Επιτροπή για να εκδώσει τις εν λόγω αποφάσεις. Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο καταλήγει ότι **η Επιτροπή, αποφασίζοντας να ζητήσει από την EFSA ενοποιημένη γνώμη και στηρίζοντας τις προσβαλλόμενες αποφάσεις της εν μέρει και στην ενοποιημένη αυτή γνώμη, χωρίς να παράσχει στις αρμόδιες επιτροπές τη δυνατότητα να λάβουν θέση ούτε επί της εν λόγω γνώμης αυτής ούτε επί της αιτιολογίας των τροποποιημένων σχεδίων αποφάσεων, δεν τήρησε τους κανόνες που διέπουν τις διαδικασίες χορήγησης άδειας.**

Στο πλαίσιο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι, **αν η Επιτροπή είχε τηρήσει τους συγκεκριμένους κανόνες, η έκβαση της διαδικασίας ή το περιεχόμενο των προσβαλλόμενων αποφάσεων θα μπορούσαν να διαφέρουν ουσιωδώς.** Πράγματι, δεν θα ήταν απίθανο τα μέλη των επιτροπών να επανεξετάσουν τη θέση τους και να συγκεντρώσουν ειδική πλειοψηφία υπέρ ή κατά των σχεδίων μέτρων, δεδομένου ότι η ψηφοφορία που πραγματοποιήθηκε στις οικείες επιτροπές επί των αρχικών σχεδίων ήταν πολύ μοιρασμένη, στα δε πορίσματα της ενοποιημένης γνώμης της EFSA του 2009 εκφράζονταν περισσότερες αμφιβολίες απ' ό,τι στις προγενέστερες γνώμες της EFSA, ενώ μάλιστα ορισμένα μέλη είχαν αντίθετη άποψη,

⁴ Απόφαση 2010/135/ΕΕ της Επιτροπής, της 2ας Μαρτίου 2010, σχετικά με τη διάθεση στην αγορά, σύμφωνα με την οδηγία 2001/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, προϊόντος γεωμήλου (*Solanum tuberosum* L. σειρά EH92-527-1) που έχει υποστεί γενετική τροποποίηση ώστε να αυξηθεί η περιεκτικότητα του αμύλου σε αμυλοπηκτίνη (ΕΕ L 53, σ. 11), και απόφαση 2010/136/ΕΕ της Επιτροπής, της 2ας Μαρτίου 2010, για την έγκριση της διάθεσης στην αγορά ζωοτροφών που παράγονται από το γενετικώς τροποποιημένο γεώμηλο EH92-527-1 (BPS-25271-9) και της τυχασίας ή τεχνικώς αναπόφευκτης παρουσίας του γεωμήλου σε τρόφιμα και σε άλλα προϊόντα ζωοτροφών βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 1829/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 53, σ. 15).

αν και μειοψήφησαν. Επιπλέον, αν η γνώμη των οικείων επιτροπών ήταν αρνητική ή αν δεν διατυπωνόταν γνώμη, η Επιτροπή θα όφειλε να υποβάλει αμελλητί τα προτεινόμενα μέτρα στο Συμβούλιο, το οποίο θα μπορούσε, με ειδική πλειοψηφία, να λάβει απόφαση υπέρ ή κατά της χορήγησης των σχετικών αδειών. Μόνο μετά το πέρας της διαδικασίας αυτής και ελλείψει ειδικής πλειοψηφίας στο Συμβούλιο, θα μπορούσε κανονικά η Επιτροπή να εκδώσει τις προσβαλλόμενες αποφάσεις.

Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η προσθήκη, στα σχέδια των προσβαλλόμενων αποφάσεων, αιτιολογικών σκέψεων που παραπέμπουν σε νέα γνώμη της EFSA, εν είδει επιστημονικής θεμελίωσης, συνιστά μια ουσιώδη τροποποίηση των αρχικών σχεδίων. Κατά συνέπεια, **δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι οι αποφάσεις αυτές ταυτίζονται με τα αρχικά σχέδια και με τις αρχικές προτάσεις.** Επιπλέον, η ενοποιημένη γνώμη του 2009, στο μέτρο που περιέχει σημαντικές διαφορές σε σχέση με το περιεχόμενο των προγενέστερων γνωμών της EFSA, πρέπει να χαρακτηριστεί ως νέα ουσιαστική αξιολόγηση, και όχι απλώς ως μια τυπική επιβεβαίωση, σε σχέση με τις αξιολογήσεις των κινδύνων οι οποίες περιλαμβάνονταν στις προγενέστερες γνώμες.

Υπό τις περιστάσεις αυτές, **το Γενικό Δικαστήριο ακυρώνει τις προσβαλλόμενες αποφάσεις, επειδή η Επιτροπή παρέβη ουσιωδώς τις διαδικαστικές της υποχρεώσεις.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Κατά της απόφασης του Γενικού Δικαστηρίου μπορεί να ασκηθεί αναίρεση, περιοριζόμενη σε νομικά ζητήματα, ενώπιον του Δικαστηρίου, εντός δύο μηνών από της κοινοποίησής της.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή ακυρώσεως αποσκοπεί στην ακύρωση πράξεων των οργάνων της Ένωσης που αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα κράτη μέλη, τα όργανα της Ένωσης και οι ιδιώτες μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου. Αν η προσφυγή είναι βάσιμη, η πράξη ακυρώνεται. Το καθού όργανο της Ένωσης οφείλει να καλύψει το ενδεχόμενο κενό δικαίου που δημιουργεί η ακύρωση της πράξεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Γενικό Δικαστήριο

Το [πλήρες κείμενο](#) της απόφασης είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582